

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDÜS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Debrecen decemberben

A közigazgatási bizottság ülése.

Debrecen város közigazgatási bizottsága ma tartotta meg az idén első ülését, amelyen az előadók havi jelentéseiken kívül igen sok ügydarabot referáltak.

Az ülésnek a jelentések elintézésére vonatkozó részéről tudósításunk a következő:

Domahidy Elemér főispán elnöklété alatt jelen voltak Kovács József polgármester, Körner Adolf főjegyző, Szabó Kálmán, Csóka Samu tb. főjegyzők, Tóth Emil dr. tanácsnok, Magoss György dr. főügyész, Tüdös Kálmán dr. főorvos, Roncsik Lajos árvászéki elnök, Borsos József h. főmérnök, Ternovszky Alajos kir. pénzügyigazgató, Csánky Viktor kir. tanfelügyelő, Mányi József műszaki tanácsos, Reitz János kir. főállatorvos, Magoss Kálmán dr. kir. alügyész, Bacsó Dezső dr., Balkányi Miklós dr., Csanak János, Fejér Ferenc dr., Kenézy Gyula dr., Márk Endre, Somogyi Pál, Szilágyi Imre, Tüdös János dr., Tóth István, Zöld József jegyző.

A főispán meleg szavakkal nyitotta meg az ülést. Amikor — mondta — először tart ülést ez a bizottság az új év alkalmából, a bizottság tagjainak legmelegebb szerencsekívánatait fejezi ki, adja az ég, hogy kötelességét minél nagyobb szerencsével teljesítse. Üdvözlí a tagokat s megnyitja az ülést.

A polgármester jelentése.

Körner Adolf főjegyző tett előterjesztést a polgármesteri jelentésről, amely december haváról szól s amely szerint a rendőrség lefartóztatott 239, eltoloncolt és kiutasított 140 egyént. Kiadott 41 iparendélyt, 50 munkakönyvet.

A katonai létszám volt a közös hadseregben 1341 ember, 489 ló, a honvédségnél 1800 ember, 749 ló, a barakokban volt 135 ló, a salétrom laktanyában 70 ló, a Ghilányi laktanyában 60 ember, a nyulási barakban 1300 ember.

A jelentés után ismertette a főjegyző Csóka Samu jelentését, amelyben vázolja, hogy milyen nehézségek állanak elő az új adótörvény részben való fölfüggesztésével. — Rámutatott a kivetés és könyvelés körül beállható nagy zavarokra. A kérdéshez többen szóltak hozzá, míg végre azzal az indítvánnyal szemben, hogy direktíva nyérése érdekében irjanak föl a pénzügyminiszterhez, Ternovszky Alajos kir. pénzügyigazgató fölvilágosítása nyomán kimondta a bizottság, hogy megvárja a miniszter rendeletét, amely nemsokára leérkezik a nyert információk szerint. —

Vita szakértő körül.

Ugyancsak a polgármesteri jelentés kapcsán **Domahidy Elemér** polgármester bejelentette, hogy a belügyminiszterium egyik vezető tisztviselője, akinél az Aczél-féle fegyelmi ügyben sürgette a szakértő kiküldését, mert belügyminiszteri szakértő kikérését a közgyűlés mondta ki s mert a vizsgáló bizottság szakértői vélemény nélkül nem tud tovább működni. A belügyminiszteriumban kijelentették, hogy miután harmadfoku bíróság ez ügyben a miniszterium. szakértőt nem adhat. E bejelentésre hosszú vita in-

dult meg, hogy miként szerezzon be ilyen véleményt a bizottság. A főispán azt indítványozta, hogy irjanak föl a kereskedelemügyi miniszterhez szakértő kirendelése iránt. Szilágyi Imre, Tüdös János dr., Fejér Ferenc dr. azt tartják helyesnek, hogy a bizottság maga szerezzon be véleményt, ahol tud. Magoss György dr. főügyész ezt nem tartja helyesnek, mert igen sokba kerül egy ilyen szakértői vélemény.

A tárgyalás során a polgármester érdekes kijelentést is tett. Amikor ugyanis Márk Endre felszólalásában kijelentette, hogy a közmegegyezésre kell törekedni, a polgármester megjegyezte, hogy közmegegyezés nem lesz soha, mert van néhány ember, akinek semmiféle szakértő meg nem győz. Az egész dologban az van, hogy kikaptak egy kérdést s most azon lovagolnak. Az egész senki sem látja s a kikapott rész körül elhangzottak szerint itélik meg azokat, akik nehézségükben együtt fáradtak és dolgoztak.

Végre is szavazásra került a dolog s a főispán indítványa mellett kilencen, Szilágyi Imrétől mellett szintén kilencen szavaztak s így a főispán a maga indítványa mellett döntött s így fölírják a kereskedelemügyi miniszterhez.

Adózás.

Ternovszky Alajos kir. pénzügyigazgató bejelentette, hogy 1912. évi december havában befolyt állami adóban 196865 korona 84 fillér, hadmentességi díjban 2632 korona 09 fillér, bélyegjövődékben 68000 korona 48 fillér, jogilletékben 53425 korona 12 fillér, díjjövődékben 2195 korona 56 fillér, dohányjövődékben 215952 korona 97 fillér, határvámjövődékben 22268 korona 90 fillér, fogyasztási és italadóban 7083 korona 33 fillér. Fizetési halasztást 64, időleges házaadómentességet 94 esetben adtak.

Iskolaügyek.

Csánky Viktor kir. tanfelügyelő december hó eseményeiről a következőket jelentette: A kultuszminiszter a kereskedő társulat polgári iskolájánál működő Nagy József, Gál József és Tuschter Ignác tanároknak fizetés kiegészítést engedélyezett. Szoboszlai Sándor, Rátóny Lajos tanjai tanítóknak, Hertelendy Jenő árvaházi igazgatónak családi pótlékot, Sinay Emma gazdasági szaktanítónőnek lakpénzsegélyt utalványozott. — Az árvaház kibővítési munkái költségeire 8000 koronát utalványozott. A tanfelügyelő megette az intézkedéseket az egyhuzamban való tanítás kérdésében.

Új bizottságok.

Fegyelmi választmány: Elnök Domahidy Elemér, helyettes elnök Kovács József polgármester, jegyző és előadó Körner Adolf főjegyző. — Rendes tagok: Tüdös János dr., Csánky Viktor, Szilágyi Imre, Ternovszky Alajos, Póttagok: Fejér Ferenc dr., Mányi József. Hivatalból tagok: Kovács József, Körner Adolf, Magoss György.

Gyámügyi küldöttség: Elnök Domahidy Elemér, helyettes elnök Kovács József polgármester, jegyző Körner Adolf főjegyző. — Rendes tagok: Márk Endre, Tüdös János dr., főispán által kinevezett tagok: Fejér Ferenc dr., Szilágyi Imre. Póttagok: Csanak János, Bacsó Dezső dr. Hivatalból tagok: Kovács József, Körner Adolf, Roncsik Lajos, Magoss György dr.

Utadó fölszólalási bizottság: Elnök Do-

mahidy Elemér, helyettes elnök Kovács József polgármester, jegyző Körner Adolf főjegyző. Tagok: Magoss György dr., Csanak János, Ternovszky Alajos, Somogyi Pál, Hivatalból tagok: Körner Adolf, Csóka Samu.

Kórházi albizottság: Elnök Domahidy Elemér, helyettes elnök Kovács József polgármester, jegyző Zöld József jegyző. Tagok: Balkányi Miklós dr., Kenézy Gyula dr., Körner Adolf, Szilágyi Imre, Tóth István, Tüdös János dr., Tüdös Kálmán dr.

Országos tanítói nyugdíjfelülvizsgáló bizottság. Tagok: Csánky Viktor, Csanak János, Tüdös János dr., Tüdös Kálmán dr.

Börtönök megvizsgálására kiküldött bizottság: Elnök Domahidy Elemér, helyettes elnök Kovács József polgármester, jegyző Hegedüs István dr. tb. árvászéki elnök. Tagok: Fejér Ferenc dr., Gáthy Bálint, Kenézy Gyula dr., Szilágyi Imre, Tüdös Kálmán dr., Tóth István.

Fogház felügyelő bizottság: Elnöke a törvénytisztelő elnöke, tagok: a fogházfelügyelő, lelkes és tanító, Gáthy Bálint, Kenézy Gyula dr., Márk Endre.

Állami közutak építését ellenőrző bizottság. Tagjai: Körner Adolf, Balkányi Miklós dr., Mányi József.

Erdészeti bizottság: Elnök Szilágyi Imre, alelnök Csanak János, bizottsági tag Tóth István.

Döntés előtt a városi színház dolga

A városi tanács előtt a megoldás

Az akuttá lett színház kérdésében ma a városi tanács is megszólalt, azonban végleges állást még nem foglalt, mert döntés előtt most még a színházi bizottság véleményét is meg kívánja hallgatni, elébe terjesztvén az összes ajánlatokat. Mert most már nem egy, de sokféle megoldási terv született meg, olyan is, amelynek megszületéséhez a nyilvánosság is szava van.

A mai tanácsülésen ugyanis a titokzatos homályból **K. Tóth Mihály** dr. kulturtanácsnok, az ügy előadója, egyszerre előrántotta **Beöthy Lászlót**, mint egyik pályázót a debreceni színházra. **Beöthy László** embere, **Leszkay András**, már napok óta itt lakik a városháza hivatalos helyiségeiben, ahol tegnap titkos tanácskozásokon született meg a ma elhangzott terv, amelynek szószólója **K. Tóth Mihály** dr. tanácsnok volt ma. És ez nem egyéb, mint az, hogy Zilahynak azonnal fölmondván, illetve őt kilökvén a színház igazgatásból, **Beöthy László** azonnal beül a színház direkcijába.

Nos, mit jelent ez, azt, hogy **Beöthy László** meg akarja keríteni magának a debreceni színházat egy, vagy két, vagy isten tudja hány szezonnra. És ehez akar segédkezet nyújtani az a javaslat, amelyet elfogadásra ajánlott melegen a kulturtanácsnok. — Mert ugyebár, azt nem méltóztatnak gondolni, hogy **Beöthy László** akár Debrecen városa kedvéért, egy másfél esztendősz igazgatást akar, akár **Zilahy Gyula** segítségével érdekében jön le Debrecenbe, annak a **Zilahy-**

nak, akit annak idején — ha jól emlékszünk — épen ő turt ki a Nemzeti Színházból.

Beöthy László ajánlata itt főtt már napok óta a városházán nagy titokban. Pedig hát ahoz — ismételjük — a nagyközönségnek is joga van, lévén az ő bóréről szó végeredményében. A színháznak üzleti ügye ez, nem művészi kérdése, ám a mai állapotok között a színház üzleti ügye is a nyilvánosságra való s a legegyszerűbb, legtisztább eljárást követeljük ez ügyben. Beöthy ajánlata nem egyéb, mint Beöthy Lászlónak az igazgatóságba való becsempészésének előjátéka a pályázat mellőzésével. Ez nem megoldás, nem tiszta megoldás.

Eros, meggyőződésünk diktálta állásfoglalásunk az volt s ezt napok óta hirdetjük: a debreceni színházat csak pályázat útján lehet szabad kiadni. Minden más kísérletezés bűn, sőt ennél is több: hiba. Tessék tehát a pályázatot kiírni, csak a pályázatot, semmi más félreuton nem lehet célt érni. Az egyedül egyenes, nyílt, becsületesen tiszta út a pályázat útján való bérbeadás. Ne szédítsék el a döntő tényezőket sem Leszkay András esetleges összeköttetései, sem Beöthy László személye. — Mert megeshetik, hogy Beöthy, aki Leszkayt át is igazgató lesz, nagyon könnyen még kisebb értékű színházat fog fölmenteni, mint amilyenről most panaszkodik a színházi bizottság. És a debreceni színház, meg annak közönsége nincs predestinálva arra, hogy esetleg a Rákosiiskola növendékei a debreceni színpadon töltsék el a próbaesztendeiket.

És még valamit. A holnapi színházi bizottsági ülés után csütörtökön dönt a tanács. De azután döntsön. Nincs halogatásnak helye. Ez a beteg ügy gyors orvoslást, azonnal való segítséget vár. De tiszta világítás mellett s az egyedül helyes eszközzel a rövid interregnum melletti pályázat kiírásával. Ám nyerje el a színházat Beöthy, de csak pályázat útján.

A mai tárgyalás lefolyásáról tudósításunk a következő:

K. Tóth Mihály dr. kulturtanácsnok ismertette a színházi kérdés állását. A színházi bizottság 5-ig adott halasztást, hogy addig rendbe jöjjön Zilahy Gyula a hitelezőivel. Ha ez nem következik be, úgy őt az anyagi és művészi vezetésből kizárva egy harmadik személyre bizzák a direkción s ez a színház ügyeinek intézését vinné, a szűkséges kiadásokat teljesítene s a hitelezőknek jutó részt kifizeti. Zilahy most bejelentette, hogy békés megoldásra jutott s kéri, hogy fogadja el e megegyezést, amely fölmenti őt az anyagi gondok alól s ez esetben minden ambíciójával a színház művészi részét fogja szolgálni. A hitelezők megbízottjai ifj. Schwartz Vilmos, Fráter Ernő dr., Glück Edé betérjesztik a hitelezők névsorát s megállapodásait, amely szerint végzik a színház összes anyagi ügyeinek intézését, először kifizetik a személyzetet, a számlákat s Zilahy Gyula és mellé kinevezendő művezető aláírására az előre nem látott kiadásokat, Zilahynak és feleségének havonként 1000 koronát, biztosítási díjait és Nemzeti Színházi nyugdíj illetékeit.

A tanácsnak előadása szerint az első legközelebbi bérletből 47000 koronából mintegy 40.000 koronát kell kifizetni azonnal. Az adósságok 123910 koronát tesznek ki, amihez még néhány tétel járul.

Ezek közt egy 14000 koronás, amely tételt most ítélte meg az első foku bíróság a fölperesnek. Erre ugyan Zilahy ügyvédje kijelentette, hogy ez egyezség útján elintézhető. Javaslat az, hogy miután a hitelezők ajánlatában nem lát garanciát, azt nem tartja reálisnak, nem látja biztosítva a nyiregyházi és máramarosszigeti turnékat, amelyekre a hitelezők nem gondoltak. Azért ennek elvetése mellett két irányú javaslatot tesz. Az egyik, hogy Zilahynak azonnal mondjanak föl úgy, hogy Békés Gyulát azonnal megbízzák a színház vezetésével, ha anyagi garanciát vállal. A másik javaslat a következő: Beöthy László hajlandó az esetre, ha Zilahyt azonnal menesztik, a debreceni színházat azonnal átvenni s amennyiben a tanács kedvezően nyilatkozik 48 óra alatt konkrét meg-

állapodási pontokat ad. A tanácsnok megegyezte még, hogy ő ezek kijelentésére Beöthy részéről fölhatalmazással bír.

Körner Adolf főjegyző azt tartja, hogy kötelessége a tanácsnak megkísérlni a hitelezőkkel való módot. Schwartz Vilmos teljesen megbízható egyéniség s ha ő intézi az anyagi ügyeket, a Zilahy rezsim az igazgatással igen jól tudná vezetni a színházat. — Nem is áll az, hogy azonnal 40.000 koronát kell kiadni, elég 20.000 korona is. A művészi színvonal fenntartására is marad pénz, mert hiszen a megegyezési pontok közt ez benn is van. Azért is e módot kell megtartani, mert a tanács és színházi bizottság is ezt akarta.

Tóth Emil dr. is Zilahyval szeretné megoldani a válságot, de a művészeti színvonal fenntartása érdekében bővebb teret kíván.

Rostás István főkapitány a közönség érdekeit ajánlja figyelembe, mert ez a főszempont. Nem látja a hitelezők ajánlatában annak biztosítását, hogy marad-e kellő anyagi erő művészi célokra.

Csóka Samu is így nyilatkozott.

Vargha Elemér dr. szerint a most előterjesztett pontok nem jelentenek megegyezést Zilahy Gyula és a hitelezők közt, amit kikötöttek Zilahyval szemben. Szerinte föl kell azonnal bontani a szerződést s míg elintéződik egy új igazgatóval a kérdés, addig intendatura lenne.

Kovács József polgármester: Mindkét oldal felé kell gondolni. Ha azonnal felbontják a szerződést, mi lesz a színészekkel. A város fizesse? A város lássa el a művezetést? Ő is több művészetre maradó anyagi erő biztosítását akarja, mert akár milyen nagy ambícióval dolgozzék is Zilahy, megakad, ha nincs anyagi ereje.

Magoss György dr. főügyész kérde K. Tóth Mihály dr. tanácsnoktól átvette-e a tanácsni utasítás szerint a pénztárt.

K. Tóth Mihály dr. kijelenti, hogy nem vette át, mert Irmay Béla, aki Pelzmannnak zárgondnoka, zár alá vette a pénztárt és csak személyi kiadásokat enged teljesíteni.

Kovács József polgármester: A város által 4000 korona is személyi kiadásokra kellett, tehát azt ki kell adni. Pelzmann uri ember, ezt megfogja érteni, csak érintkezésbe kell vele lépni.

Magoss György dr. szeretné elkerülni a fölforgatást, de biztosítani kívánja a közönség érdekeit, a színház színvonalát, több szabad kezlet kíván a művészeti vezetésnek. Miután lehetséges, hogy holnapig tisztázódik a kérdés, ajánlja: kérjék ki a színházi bizottság véleményét.

Medgyaszay Miklós intendaturát javasol.

A tanács végre is kimondta, hogy a színházi bizottságot holnap délutánra összehívják s annak véleménye nyomán hozzák meg a döntést. Már előre kimondott álláspont azonban, hogy a hitelezők javaslatát csak a művészeti kérdésekben teendő kiterjesztés esetén vehetik figyelembe s hogy intézkedjenek a város által adott 4000 korona visszaszerzése érdekében.

Művészet

Hangverseny. Füredi Sándor, a városi zenede új tanára e hó 12-én este 8 órakor tartja hangversenyét a „Debreceni Zenede” dísztermében Fábry Irma zongoraművésznő közreműködésével. Füredi közönségünk előtt már nem ismeretlen. Több ízben hangversenyezett itt fényes sikerrel. Csodáljuk bravuros technikáját, és élveztük meleg, szívhezszóló, poetikus játékát. Legutóbb 8 év előtt játszott nálunk s így bizonyára kellemsen lesz meglepetve közönségünk, mert Füredi művészete azóta óriásit fejlődött. Játéka még mélyebb, még szindusabb lett. Az általa eljátszott darabok valóságos megelevenednek ujjai alatt. Nem csak halljuk, de szinte látjuk is hangjait. És még egy kiváló tulajdonsággal bír Füredi: ő nemcsak poetikusan játszik, hanem elragadó szenvedéllyel is. Hangjai izzók s hallgatóit valósággal hipnotizálja játékával. A hangversenyen

közreműködő művésznőt, Fábry Irmát közönségünk már előnyösen ismeri, többször fellépése alkalmából, s így egy rendkívüli élvezetes estnek nézünk elébe. Jegyek Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében előre válthatók (Kossuth-utca) 4, 3 és 2 koronáért. Diákjegy 1 korona.

Horváth Pál

Egy 48-as honvédtiszt halála

A kávébarna attila viselői eggyel megint kevesebben vannak. Annak a nagy időnek, a melyre szobrok előtt levett kalappal, könnyes szemekkel, lángra gyult lelkesedéssel emlékezzünk, amelynek eseményei örökké élő dátumok, a mi történetünkben, annak a nagy időnek egyik katonája ma meghalt. Eltörődött öreg emberek sora ritkult meg Horváth Pállal, aki itt Debrecenben a legfelsőbb Hadúr elé vonult ma, hogy átvége az ítéletet, az utolsó dicséretet. Megelőzte tábornokát és hadvezérét, talán csak néhány nappal, talán csak néhány órával.

Horváth Pál Székesfehérvárott 1825. évi március 13-án született. Katonai pályára lépett. Tanult előbb a váci katonai alreáliskolában, majd a gráci kadétskolában, ahonnan, mint kadét kilépvén, előbb Linzben, majd Bécsben volt állomáson a Schwarzenberg-erednél. 1848-ban hadnaggyá nevezték ki és Komáromba helyezték át. Innen a felvidéki pánszláv mozgalmak elnyomására küldetett. Onnan visszatérvén, zászlóaljával együtt a délvidéken kitört szerb lázadás elfojtására ment. A szerbek ellen több ütközetben (Szenttamás, Turja) kitüntette magát annyira, hogy nemsokára főhadnaggyá léptették elő. 1848. december havában. Alig egy hónap múlva, 1849. január 9-én Obecsén századosá nevezték ki.

Miután határozottan a magyar nemzeti ügyhöz állott, a délvidékről az előnyomuló császári seregek ellen rendeltetett. — Folyton együtt volt gróf Leiningen Károllyal s Görgei Arthur főhadsegédével. Részt vett a cibaklázai, szolnoki, tápióbiicskei ütközetben, ahol oly vitézül viselte magát, hogy Görgei a csata után azonnal őrnaggyá nevezte ki (1849. ápr. 4.). Tevékeny részt vett az isaszegi ütközetben és Budavár bevételében. Erdemeiért 1849. május 12-én a III-ik, május 23-án pedig a vár bevételénél tanúsított hősiességéért a II-ik osztályú vitézségi érdemrenddel díszítették mellét. Azután harcolt Nagysarlónál, majd a pered-zsigárdi csatában (1849. jun. 20—21.) már a benyomult oroszok ellen, amikor Görgei alezredessé és a II-ik hadtest 5-ik hadosztályának parancsnokává nevezte ki. — Innen Görgeivel együtt a tulnyomó orosz sereg elől visszavonulva, Komárom várába ment s ott is maradt. Itt is több csatában kitüntette magát. Szimnyey József így emlékezik meg róla naplójában: „Mindkét vitézségi érem díszíté mellett. Értelmes, katonailag képzett tiszt volt és hadosztályát nagy erélyességgel vezette”. — Komáromban, egy kiörés alkalmával, lovastól együtt víz alá kerülvén, megmenekült ugyan, de veszedelmes tifuszt kapott, úgy, hogy többé nem vehetett részt a további küzdelmekben. — Mint lábbadozó beteg, érte meg Komárom átadását, amikor, mint capitulansnak, neki is szabadság adatott.

Azután hazament Székesfehérvárra és gazdálkodni kezdett. De az önkényuralom folyvást szemmel kísérte, sőt 1853-ban össeküvés gyanúja alatt el is fogatta. Két hónapon át szenvedte a börtön keserveit előbb Pesten az Újépületben, azután Bécsben. Ekkor végre, miután semmit sem tudtak rá bizonyítani, szabadon bocsátották. Ezután ismét gazdálkodott szülőföldén, egyszersmind városi tisztviselői állásokat töltött be.

1869-ben a felállított honvédséghez őrnagyi ranggal nevezték ki s előbb Mohácson lett zászlóaljparancsnok, majd 1873. óta a III-ik honvédezed 47-ik zászlóaljának pa-

rancsnoka Karcagon, ahol 1878. november 1-én alezredessé neveztetett ki. Nyugalomba 1887. január 1-én vonult, amikor ezredesi rangot kapott. Tevékeny szelleme és páratlan buzgósága azonban azután sem hagyta pihenni. Megalkotta a Karcagi Népbank részvénytársaságot 1888-ban s azt 1896-ig vezette, mint vezérigazgató. Akkor leányához, S. Szabó József főiskolai tanár feleségéhez költözött városunkba s azóta itt élt haláláig bámulato szellemi és testi frissességben. — Karcagon nyugalomba vonulása után elköltözéséig, Debrecenben pedig egy éven át elnöke volt az 1458—9-iki honvédegyületnek. — Emlékezéseit a szabadságharcról részletesen megírta s ez az érdekes és nagyértékű emlékirat kéziratban maradt utána.

Debreczen népiskolái

Tüdős Kálmán dr. vizsgálatai

A közigazgatási bizottság ülésének egyik leg érdekesebb momentumja volt a főorvosnak jelentése, amely a debreczeni népiskolák állapotáról számol be s amely szomorú eredményeket tár elő. E jelentés szerint Debreczen iskolái közül a legtöbb nincs abban a helyzetben, amelyet méltán el lehetne várni Debreczentől. Így megállapítást nyert, hogy 122 tanterem közül csak 38 megfelelő.

A királyi tanfelügyelő, akit e kérdésben semmi vád nem érhet, mert az ő jóakarátát tevékenységét mindenki ismeri és méltányolja, kissé érzékenykedve fogadta a főorvos jelentését s abban a hatáskörébe való beavatkozást látta, pedig amint ez nyilvánvaló, Tüdős Kálmán dr. főorvos a tulsufoltság megállapításával igen is hasznos, dicséretre méltó, értékes munkát végzett. Mert ha egyéb eredménye nem is lehet annak, az mindenestre meglesz, hogy fölkelte a tanácsban annak a kötelességnek érzetét, amely azt diktálja, hogy Debreczennek minél több és jobb iskolára van szüksége, mert ma elég és megfelelő népiskola valóban nincsen. A tanfelügyelő a tulsufoltság ellenében azt hozta föl, hogy az eddigi gyakorlat megtűri a 80 gyermekes tantermeket. Ez az érv azonban nem jelenti azt, hogy jobb állapotokra nem kell törekedni, amivel szemben pedig a főorvosnak és azoknak, akik a javaslatát helyeselték, éppen az a céljuk, hogy a hiányoknak megállapítása is kényszerítés legyen jobb és több iskola létesítésére.

Az ülés eme részének lefolyásáról tudósításunk a következő:

Közegészségügy.

Tüdős Kálmán dr. főorvos a következőben számolt be a december havi közegészségügyi állapotokról: A decemberi közegészségügyi viszonyok javulást mutattak. — A hevenyfertőző betegségek szaporodtak ugyan, de enyhe lefolyásúak voltak. Előfordult ronc-szórt toroklob 13, vörheny 22, szamárhurut 23, kanyaró 31, gyermekági láz 3, járványos fültőmirigylob 6, hasihagymáz 1, bányahimlő négy, trachoma 6, halálosan végződött 6 vörheny, 1 hasihagymáz, 1 gyermekági láz.

A köztisztaság a kövezett utcákon tűrhető, a burkolatlan helyeken a legnagyobb mértékben hiányos volt. Az ecet- és szikvizgyárak fölülvizsgálásánál kisebb hibákat találtak, az egyiknél az épület igen avult s ezért az gyártási helyiségül alkalmatlan. A gyermekmenhelyi telepeken elhelyezett gyer-

mekeket megvizsgálták s a szabálytalanságokról értesítették az igazgatóságot.

A statisztikai adatokat a következőkben ismerteti: Született 254, meghalt 109 egyén, a természetes szaporodás 105. Nevezetesebb halálokok voltak: hevenyfertőző betegségek 8, gümőkór 22, rák 3, görcsök 15, béllhurut 7, erőszakos halál 3. A közkórházban ápoltak 346 beteget. A mentők 83 esetben nyújtottak segílyt.

Kritika az iskolákról.

Az óvodák és iskolák nincsenek vízzel ellátva, részben kut hiánya, részint a kut megromlása miatt, az Egyház-téri fiu- és leány, a Csonka-utcai leány, a Csapó-utcai leányiskolák, a hegyvespusztai állami iskola. Több helyen a melléképületek nem megfelelőek, vagy a házi csatorna nincs bevezetve, nincs személtartó, silány a folyosóburkolat, rosszak a padok, korhadt a padló, nincs, vagy hiányos a szellőztető, kicsi a játszótér, az Arany János-utcai polgári fiúiskola minden tekintetben annyira közegészségellenes, hogy megindította a kilakoltatási eljárást. — Az óvodák közül a Sziv-utcaiban a kályha körül nincs köpeny s így a gyermekek égési sérüléseknek vannak kitéve. Bizonyos kritériumokat állítva föl az iskolákról, a következőket jelenti:

Megfelelő 38, zsúfolt 38, nagyon zsúfolt 31, tűrhetetlenül zsúfolt 15 tanterem. Világos tehát, hogy Debreczenben elegendő iskola és óvoda nincs, tehát vagy az iskolafőntartóknak kell intézkedni, vagy a városnak kell újakat építeni, vagy államiakat kérni. Sőt az új iskolákat is úgy építették, hogy azokban a termekben 80 gyermek férjen el, ami ellenkezik a törvénnyel. Kéri tehát az iskolatervek bemutatását.

Csánky Viktor kir. tanfelügyelő azt állítja, hogy 80 tanuló lehet egy teremben. — Helyteleníti, hogy a főorvos a közigazgatási bizottság elé hoz olyan dolgokat, amelyek tisztán ő reá tartoznak és sem a bizottságra, sem a főorvosra.

Tüdős Kálmán dr. főorvos kijelenti, hogy a tanfelügyelő személyének érintése nem volt szándékában. Ő közegészségügyi szempontokból szolt a kérdéshez.

Márk Endre helyesi a főorvos eljárását s úgy találja, félreérti a dolgot a tanfelügyelő, mert hiszen neki, akinek célja, hogy minél több és jobb iskola legyen, csak segítségére lehet a főorvos elismerést érdemlő munkája.

Bajok a halottkémelés körül.

Szilágyi Imre kérde: igaz-e, hogy a külsőségek nagy kiterjedése miatt az egyetlen külsőségi orvos képtelen teljesíteni a halottkémelést s így megeshetik, hogy a halottakat vizsgálat nélkül temethetik el.

Tüdős Kálmán dr. kijelenti, hogy az orvos nem tudja megvizsgálni a halottat, mert a területe oly nagy, az utak olv rosszak, hogy e munkát nem végezheti el. De halottkém mindig megvizsgálja a hullákat. Bár az megtörténik, hogy ha 2—3 halottat jelentenek be, egy nappal később vizsgálhatja meg a halottkém. E tarthatatlan állapotok indították őt közegészségügyi reformjavaslata meg-tételére.

A válasz tudomásul vétele után a bizottság elfogadta a főorvos javaslatát, s e szerint átír a tanácshoz, hogy vegye fontolóra az iskolák szaporításának dolgát s a hiányokon való segítés kérdését.

Irodalom

Világatlasz. Ily címen a Magyar Földrajzi Intézet részvénytársaság 95 fő és 190 melléktérképpel az egész föld népesedését, vizrajzi, hegyi, geológiai és talajviszonyait feltüntető nagyszabású művet ad ki. Az új

atlasz ezenkívül nagy részletességgel tájékoztat a földünkön mutatkozó politikai és gazdasági állapotokról s főérdeme, hogy ezt mindenkor a magyar érdekek figyelembevételével teszi. Berzeviczy Albert v. b. t. t. a Magyar Tudományos Akadémia elnöke Hazai Samu báró honvédelmi miniszter, Hermann Ottó, Szalay Imre báró a Nemzeti Múzeum igazgatója és tudományos életünk számos kiválósága tünteti ki ajánlásával a nagyszerű művet, melyet Kogutovics Károly dr. és Teleky Pál gróf dr. szerkesztenek a geográfiai ismeretek tökélyéről. Az öt világ-rész minden relációját felöleli ez a nagyszerű mű, mely 16 havi időtartam alatt, mindenkor 4—4 térkép-lappal jelenik meg. Megrendelhető: Budapesten, V., Rudolf-tér.

Sapho. Daudet és Belot drámája, melyet az idei szezon elején mutatott be a Nemzeti Színház, most megjelent a Radó Antal szerkesztése alatti Magyar könyvtár legújabb sorozatában. A dráma érdekes cselekménye, főalakjának drámailag megelevenített volta, egész levegője, mely a párisi életnek egy izgató érdekességi körét tárja fel, az olvasót is ép úgy megragadja, mint a nézőt. Ábrányi Emil pompás fordítása nagyban okozza a mű hatását. A szindarab a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég kiadásában jelent meg; ára 60 fillér.

Három nap krónikájából

Halálos orrvérzés

Mi, a nap egyszerű krónikásai, akik már megszoktuk a kisvárost leginkább jellemző események láncolatot sorozatát, a tyúk és libalopásokat, kisebb csalásokat, eltűnéseket, munkaközbeni baleseteket, kisebb utcai botrányokat és zsebtolvajlásokat, szinte kizökkenünk a rendes kerékvágásból egy-egy nagyobb, a főntebb említett sablonszerű esetektől eltérő események hallatára.

A három nap, vasárnap, hétfő és keddi nap krónikájából két esemény emelkedik ki. Az egyik esetben egy kis, alig 14 hónapos gyermek lett a véletlenség áldozata, a másik esetben pedig egy szegény napidijból élő kocsist ragadott el családja köréből a véletlen szerencsétlenség.

A két szomorú eseményről a következő értesüléseink vannak:

Vasárnap éjjel 3 órakor Cserép Imréné Szent Anna-utca 1. sz. alatti lakos, házmeister 14 hónapos, Imre nevű fia el kezdett prüszkölni. A megerőltetéstől a gyermek orra vére elindult s dacára a szegény szülők fáradozásainak, nem sikerült a vérzést elállítani. Reggel 9 óra fele aztán elvitték a gyermeket az orvoshoz, de már akkor nem lehetett segíteni. A kis gyermek kevéssel az orvosi vizsgálat után, a nagyfokú vérvesztés következtében elvérzett. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette annak megállapítása végett, hogy a kisgyermek tragikus haláláért terhel-e valakit gondatlanság miatt a felelősség?

A másik eset tegnap, e hó 6-án történt. Müller H. és fia szállító-cég emberei tegnap délben bört rakodtak a Külsővásártéren egy szállító-szekérre. Ennél a munkánál segédkezett Zelenák György, 32 éves nő, nyirlugosi lakos, kocsis is. Munkaközben az egyik bört félrecsuszott a szekéren, úgy, hogy megakadályozta a további rakodást. Zelenák erre fölment a kocsis tetejére, hogy megigazítsa a félrecsuszott bört és így a to-

Megkezdődött az alkalmi nagyvásár

LANTOS Csipkeáruházában Sas-u. 4. Tiszta selyem harisnya minden színben, párja 6 korona.

nak, akit annak idején — ha jól emlékszünk — épen ő turt ki a Nemzeti Színházból.

Beöthy László ajánlata itt fött már napok óta a város házában nagy titokban. Pedig hát ahhoz — ismétljük — a nagyközönségnek is joga van, lévén az ő bóréről szó vegeredményében. A színháznak üzleti ügye ez, nem művészi kérdése, ám a mai állapotok között a színház üzleti ügye is a nyilvánosságra való s a legegyszerűbb, legtisztább eljárást követeljük ez ügyben. Beöthy ajánlata nem egyéb, mint Beöthy Lászlónak az igazgatóságba való becsempészésének előjátéka a pályázat mellőzésével. Ez nem megoldás, nem tiszta megoldás.

Erős, meggyőződésünk diktálta állásfoglalásunk az volt s ezt napok óta hirdetjük: a debreceni színházat csak pályázat útján lehet, szabad kiadni. Minden más kísérletezés büni, sőt ennél is több: hiba. Tessék tehát a pályázatot kiírni, csak a pályázatot, semmi más félreuton nem lehet célt érni. Az egyedül egyenes, nyílt, becsületesen tiszta út a pályázat útján való bérbeadás. Ne szédítsék el a döntő tényezőket sem Leszkay András esetleges összeköttetései, sem Beöthy László személye. — Mert megeshetik, hogy Beöthy, aki Leszkayt át is igazgató lesz, nagyon könnyen még kisebb értékű színházat fog fenntartani, mint amilyenről most panaszkodik a színházi bizottság. És a debreceni színház, meg annak közönsége nincs predestinálva arra, hogy esetleg a Rákosiiskola növendékei a debreceni színpadon töltsék el a próbaesztendeiket.

És még valamit. A holnapi színházi bizottsági ülés után csütörtökön dönt a tanács. De azután döntsön. Nincs halogatásnak helye. Ez a beteg ügy gyors orvoslást, azonnal való segítséget vár. De tiszta világitás mellett s az egyedül helyes eszközzel a rövid interregnum melletti pályázat kiírásával. Am nyerve el a színházat Beöthy, de csak pályázat útján.

A mai tárgyalás lefolyásáról tudósításunk a következő:

K. Tóth Mihály dr. kulturatanácsnok ismertette a színházi kérdés állását. A színházi bizottság 5-ig adott halasztást, hogy addig rendbe jöjjön Zilahy Gyula a hitelezőivel. Ha ez nem következik be, úgy őt az anyagi és művészi vezetésből kizárva egy harmadik személyre bizzák a direktiót s ez a színház ügyeinek intézését vinné, a szükséges kiadásokat teljesítene s a hitelezőknek jutó részt kifizeti. Zilahy most bejelentette, hogy békés megoldásra jutott s kéri, hogy fogadják el a megegyezést, amely fölmenti őt az anyagi gondok alól s ez esetben minden ambíciójával a színház művészi részét fogja szolgálni. A hitelezők megbízottjai ij. Schwartz Vilmos, Fráter Ernő dr., Glück Ede betérjesztik a hitelezők névsorát s megállapodásait, amely szerint végzik a színház összes anyagi ügyeinek intézését, először kifizetik a személyzetet, a számlákat s Zilahy Gyula és mellé kinevezendő művezető aláírására az előre nem látott kiadásokat, Zilahynak és feleségének havonként 1000 koronát, biztosítási díjait és Nemzeti Színházi nyugdíj illetékeit.

A tanácsnak előadása szerint az első legközelebbi bérletből 47000 koronából mintegy 40.000 koronát kell kifizetni azonnal. Az adósságok 123910 koronát tesznek ki, amihez még néhány tétel járul.

Ezek közt egy 14000 koronás, amely telt most ítélt meg az első foku bíróság a fölperesnek. Erre ugyan Zilahy ügyvédje kijelentette, hogy ez egyezség útján elintézhető. Javaslat az, hogy miután a hitelezők ajánlatában nem lát garanciát, azt nem tartja reálisnak, nem látja biztosítva a nyiregyházi és máramarosszigeti turnékat, amelyekre a hitelezők nem gondoltak. Azért ennek elvetése mellett két irányú javaslatot tesz. Az egyik, hogy Zilahynak azonnal mondjanak föl úgy, hogy Békés Gyulát azonnal megbízzák a színház vezetésével, ha anyagi garanciát vállal. A másik javaslat a következő: Beöthy László hajlandó az esetre, ha Zilahyt azonnal menesztik, a debreceni színházat azonnal átvenni s amennyiben a tanács kedvező: nyilatkozik 48 óra alatt konkrét meg-

állapodási pontokat ad. A tanácsnok megegyezte még, hogy ő ezek kijelentésére Beöthy részéről fölhatalmazással bír.

Körner Adolf főjegyző azt tartja, hogy kötelessége a tanácsnak megkísérlni a hitelezőkkel való módot. Schwartz Vilmos teljesen megbízható egyéniség s ha ő intézi az anyagi ügyeket, a Zilahy rezsim az igazgatással igen jól tudná vezetni a színházat. — Nem is áll az, hogy azonnal 40.000 koronát kell kiadni, elég 20.000 korona is. A művészi nivó fenntartására is marad pénz, mert hiszen a megegyezési pontok közt ez benn is van. Azért is e módot kell megtartani, mert a tanács és színházi bizottság is ezt akarta.

Tóth Emil dr. is Zilahyval szeretné megoldani a válságot, de a művészeti nivó fenntartása érdekében bővebb teret kíván.

Rostás István főkapitány a közönség érdekeit ajánlja figyelembe, mert ez a főszempont. Nem látja a hitelezők ajánlatában annak biztosítását, hogy marad-e kellő anyagi erő művészi célokra.

Csóka Samu is így nyilatkozott.

Vargha Elemér dr. szerint a most előterjesztett pontok nem jelentenek megegyezést Zilahy Gyula és a hitelezők közt, amit kikötöttek Zilahyval szemben. Szerinte föl kell azonnal bontani a szerződést s míg elintéződik egy új igazgatóval a kérdés, addig intendatúra lenne.

Kovács József polgármester: Mindkét oldal felé kell gondolni. Ha azonnal felbontják a szerződést, mi lesz a színészekkel. A város fizesse? A város lássa el a művezetést? Ő is több művészetre maradó anyagi erő biztosítását akarja, mert akár milyen nagy ambícióval dolgozzék is Zilahy, megakad, ha nincs anyagi ereje.

Magoss György dr. főügyész kérde K. Tóth Mihály dr. tanácsnoktól átvette-e a tanácsi utasítás szerint a pénztárt.

K. Tóth Mihály dr. kijelenti, hogy nem vette át, mert Irmay Béla, aki Pelzmannak zárgondnoka, zár alá vette a pénztárt és csak személyi kiadásokat enged teljesíteni.

Kovács József polgármester: A város által 4000 korona is személyi kiadásokra kellett, tehát azt ki kell adni. Pelzmann uri ember, ezt megfogja érteni, csak érintkezésbe kell vele lépni.

Magoss György dr. szeretné elkerülni a fölforgatást, de biztosítani kívánja a közönség érdekeit, a színház nivóját, több szabad kezét kíván a művészeti vezetésnek. Miután lehetséges, hogy holnapig tisztázódik a kérdés, ajánlja: kérjék ki a színházi bizottság véleményét.

Medgyaszay Miklós intendatúrát javasol.

A tanács végre is kimondta, hogy a színházi bizottságot holnap délutánra összehívják s annak véleménye nyomán hozzák meg a döntést. Már előre kimondott álláspont azonban, hogy a hitelezők javaslatát csak a művészeti kérdésekben teendő kiterjesztés esetében vehetik figyelembe s hogy intézkedjenek a város által adott 4000 korona visszaszerzése érdekében.

Művészet

Hangverseny. Füredi Sándor, a városi zenede új tanára e hó 12-én este 8 órakor tartja hangversenyét a „Debreceni Zenede” dísztermében Fábry Irma zongoraművész közreműködésével. Füredi közönségünk előtt már nem ismeretlen. Több ízben hangversenyezett itt fényes sikerrel. Csodálatos bravúros technikáját, és élveztük meleg, szívhezszóló, poétikus játékát. Legutóbb 8 év előtt játszott nálunk s így bizonyára kellemesen lesz meglepetve közönségünk, mert Füredi művészete azóta óriási fejlődött. Játéka még mélyebb, még valószínűbb lett. Az általa eljátszott darabok valóságos meglepő ujjai alatt. Nem csak halljuk, de szinte látjuk is hangjait. És még egy kiváló tulajdonsággal bír Füredi: ő nemcsak poétikusan játszik, hanem elragadó szenvedélyvel is. Hangjai izzók s hallgatóit valóságos hipnotizálja játékával. A hangversenyen

közreműködő művésznőt, Fábry Irmát közönségünk már előnyösen ismeri, többször fellépése alkalmából, s így egy rendkívüli élvezetes estnek nézünk elébe. Jegyek Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében előre válthatók (Kossuth-utca) 4, 3 és 2 koronáért. Diákjegy 1 korona.

Horváth Pál

Egy 48-as honvédtiszt halála

A kávébarna attila viselői eggyel megint kevesebben vannak. Annak a nagy időnek, a melyre szobrok előtt levett kalappal, könnyes szemekkel, lángra gyult lelkesedéssel emlékezünk, amelynek eseményei örökké élő dátumok, a mi történetünkben, annak a nagy időnek egyik katonája ma meghalt. Eltörődött öreg emberek sora ritkult meg Horváth Pállal, aki itt Debrecenben a legfelsőbb Hadúr elé vonult ma, hogy átvegye az ítéletet, az utolsó dicséretet. Megelőzte tábornokát és hadvezérét, talán csak néhány nappal, talán csak néhány órával.

Horváth Pál Székesfehérvárott 1825. évi március 13-án született. Katonai pályára lépett. Tanult előbb a váci katonai alreáliskolában, majd a gráci kadétiskolában, ahonnan, mint kadét kilépvén, előbb Linzben, majd Bécsben volt állomáson a Schwarzenberg-errednél. 1848-ban hadnaggyá nevezték ki és Komáromba helyezték át. Innen a felvidéki pánszláv mozgalmak elnyomására küldetett. Onnan visszatérvén, zászlóaljával együtt a délvidéken kitört szerb lázadás elfojtására ment. A szerbek ellen több ütközetben (Szenttamás, Turja) kitüntette magát annyira, hogy nemsokára főhadnaggyá léptették elő. 1848. december havában. Alig egy hónap múlva, 1849. január 9-én Obecsen századossá nevezték ki.

Miután határozottan a magyar nemzeti ügyhöz állott, a délvidékről az előnyomuló császári seregek ellen rendeltetett. — Folyton együtt volt gróf Leiningen Károllyal s Görgei Arthur főhadsegédével. Részt vett a cibakházai, szolnoki, tápióbszeker-i ütközetben, ahol oly vitézül viselte magát, hogy Görgei a csata után azonnal őrnaggyá nevezte ki (1849. ápr. 4.). Tevékeny részt vett az isaszegi ütközetben és Budavár bevételében. Erdemeiért 1849. május 12-én a III-ik, május 23-án pedig a vár bevételénél tanúsított hősiességéért a II-ik osztályú vitézségi érdemrenddel díszítették mellé. Azután harcolt Nagysarlónál, majd a pered-zsigárdi csatában (1849. jun. 20—21.) már a benyomult oroszok ellen, amikor Görgei alezredessé és a II-ik hadtest 5-ik hadosztályának parancsnokává nevezte ki. — Innen Görgeivel együtt a tulnyomó orosz sereg elől visszavonulva, Komárom várába ment s ott is maradt. Itt is több csatában kitüntette magát. Szinnyey József így emlékezik meg róla naplójában: „Mindkét vitézségi érem díszíté mellett. Értelmes, katonailag képzett tiszt volt és hadosztályát nagy erélyességgel vezette”. — Komáromban, egy kiérés alkalmával, lovastól együtt viz alá kerülvén, megmenekült ugyan, de veszedelmes tifuszt kapott, úgy, hogy többé nem vehetett részt a további küzdelmekben. — Mint lábbadozó beteg, érte meg Komárom átadását, amikor, mint capitulansnak, neki is szabadság adatott.

Azután hazament Székesfehérvárra és gazdálkodni kezdett. De az önkényuralom folyvást szemmel kísérte, sőt 1853-ban összekövés gyanúja alatt el is fogatta. Két hónap után szentvedt a börtön keserveit előbb Pesten az Ujépületben, azután Bécsben. Ekkor végre, miután semmit sem tudtak rá bizonyítani, szabadon bocsátották. Ezután ismét gazdálkodott szülőföldén, egyszersmind városi tisztviselői állásokat töltött be.

1869-ben a felállított honvédséghez őrnagyi ranggal nevezték ki s előbb Mohácson lett zászlóaljparancsnok, majd 1873. óta a III-ik honvédezred 47-ik zászlóaljának pa-

rancsnoka Karcagon, ahol 1878. november 1-én alezredessé neveztetett ki. Nyugalomba 1887. január 1-én vonult, amikor ezredesi rangot kapott. Tevékeny szelleme és páratlan buzgósága azonban azután sem hagyta pihenni. Megalkotta a Karcagi Népbank részvénytársaságot 1888-ban s azt 1896-ig vezette, mint vezérigazgató. Akkor leányához, S. Szabó József főiskolai tanár feleségéhez költözött városunkba s azóta itt élt haláláig bámulato szellemi és testi frissességben. — Karcagon nyugalomba vonulása után elköltözéséig, Debreczenben pedig egy éven át elnöke volt az 1458—9-iki honvédegyületnek. — Emlékezéseit a szabadságharcról részletesen megírta s ez az érdekes és nagyértékű emlékirat kéziratban maradt utána.

Debreczen népiskolái

Tüdös Kálmán dr. vizsgálatai

A közigazgatási bizottság ülésének egyik leg érdekesebb momentuma volt a főorvosnak jelentése, amely a debreczeni népiskolák állapotáról számol be s amely szomorú eredményeket tár elő. E jelentés szerint Debreczen iskolái közül a legtöbb nincs abban a helyzetben, amelyet méltán el lehetne várni Debreczentől. Így megállapítást nyert, hogy 122 tanterem közül csak 38 megfelelő.

A királyi tanfelügyelő, akit e kérdésben semmi vád nem érhet, mert az ő jóakarátát tevékenységét mindenki ismeri és méltányolja, kissé érzékenykedve fogadta a főorvos jelentését s abban a hatáskörébe való beavatkozást látta, pedig amint ez nyilvánvaló, Tüdös Kálmán dr. főorvos a tulzsufaltság megállapításával igen is hasznos. dicséretre méltó, értékes munkát végzett. Mert ha egyéb eredménye nem is lehet annak, az mindenestre meglesz, hogy fölkelte a tanácsban annak a kötelességnek érzetét, amely azt diktálja, hogy Debreczennek minél több és jobb iskolára van szüksége, mert ma elég és megfelelő népiskola valóban nincsen. A tanfelügyelő a tulzsufaltság ellenében azt hozta föl, hogy az eddigi gyakorlat megtűri a 80 gyermekes tantermeket. Ez az érv azonban nem jelenti azt, hogy jobb állapotokra nem kell törekedni, amivel szemben pedig a főorvosnak és azoknak, akik a javaslatát helyeselték, éppen az a céljuk, hogy a hiányoknak megállapítása is kényszerítés legyen jobb és több iskola létesítésére.

Az ülés eme részének lefolyásáról tudósításunk a következő:

Közegészségügy.

Tüdös Kálmán dr. főorvos a következőkben számolt be a december havi közegészségügyi állapotokról: A decemberi közegészségügyi viszonyok javulást mutattak. — A hevenyfertőző betegségek szaporodtak ugyan, de enyhe lefolyásúak voltak. Előfordult roncsoló toroklob 13, vörheny 22, szamárhurut 23, kanyaró 31, gyermekágyi láz 3, járványos fültömrigylob 6, hasihagymáz 1, bárányhimlő négy, trachoma 6, halálosan végződött 6 vörheny, 1 hasihagymáz, 1 gyermekágyi láz.

A köztisztaság a kövezett utcákon türethető, a burkolatlan helyeken a legnagyobb mértékben hiányos volt. Az ecet- és szikvizgyárak fölülvizsgálásánál kisebb hibákat találtak, az egyiknél az épület igen avult s ezért az gyártási helyiségül alkalmatlan. A gyermekmenhelyi telepeken elhelyezett gyer-

mekeket megvizsgálták s a szabálytalanságokról értesítették az igazgatóságot.

A statisztikai adatokat a következőkben ismerteti: Született 254, meghalt 109 egyén, a természetes szaporodás 105. Nevezetesebb halálokok voltak: hevenyfertőző betegségek 8, gümőkór 22, rák 3, görcsök 15, bélhurut 7, erőszakos halál 3. A közkórházban ápoltak 346 beteget. A mentők 83 esetben nyújtottak segílyt.

Kritika az iskolákról.

Az óvodák és iskolák nincsenek vízzel ellátva, részben kut hiánya, részint a kut megromlása miatt, az Egyház-téri fiu- és leány, a Csonka-utcai leány, a Csapó-utcai leányiskolák, a hegyespusztai állami iskola. Több helyen a mellék helyiségek nem megfelelőek, vagy a házi csatorna nincs bevezetve, nincs szeméttartó, silány a folyosóburkolat, rosszak a padok, korhadt a padló, nincs, vagy hiányos a szellőztető, kicsi a játszótér, az Arany János-utcai polgári fiúiskola minden tekintetben annyira közegészségellenes, hogy megindította a kilakoltatási eljárást. — Az óvodák közül a Sziv-utcaiban a kályha körül nincs köpeny s így a gyermekek égési sérüléseknek vannak kitéve. Bizonyos kritériumokat állítva föl az iskolákról, a következőket jelenti:

Megfelelő 38, zsufolt 38, nagyon zsufolt 31, türethetetlenül zsufolt 15 tanterem. Világos tehát, hogy Debreczenben elegendő iskola és óvoda nincs, tehát vagy az iskolafőntartóknak kell intézkedni, vagy a városnak kell újakat építeni, vagy államiakat kérni. Sőt az új iskolákat is úgy építették, hogy azokban a termekben 80 gyermek férjen el, ami ellenkezik a törvénnyel. Kéri tehát az iskolatervek bemutatását.

Csánky Viktor kir. tanfelügyelő azt állítja, hogy 80 tanuló lehet egy teremben. — Helyteleníti, hogy a főorvos a közigazgatási bizottság elé hoz olyan dolgokat, amelyek tisztán ő reá tartoznak és sem a bizottságra, sem a főorvosra.

Tüdös Kálmán dr. főorvos kijelenti, hogy a tanfelügyelő személyének érintése nem volt szándékában. Ő közegészségügyi szempontokból szolt a kérdéshez.

Márk Endre helyesli a főorvos eljárását s úgy találja, félreérti a dolgot a tanfelügyelő, mert hiszen neki, akinek célja, hogy minél több és jobb iskola legyen, csak segítségére lehet a főorvos elismerést érdemlő munkája.

Bajok a halottkémlés körül.

Szilágyi Imre kérde: igaz-e, hogy a külsőségek nagy kiterjedése miatt az egyetlen külsőségi orvos képtelen teljesíteni a halottkémlést s így megeshetik, hogy a halottakat vizsgálat nélkül temethetik el.

Tüdös Kálmán dr. kijelenti, hogy az orvos nem tudja megvizsgálni a halottat, mert a területe oly nagy, az utak olv rosszak, hogy e munkát nem végezheti el. De halottkém mindig megvizsgálja a hullákat. Bár az megtörténik, hogy ha 2—3 halottat jelentenek be, egy nappal később vizsgálhatja meg a halottkém. E tarthatatlan állapotok indították őt közegészségügyi reformjavaslata megfogalmazására.

A válasz tudomásul vétele után a bizottság elfogadta a főorvos javaslatát, s e szerint átír a tanácshoz, hogy vegye fontolóra az iskolák szaporításának dolgát s a hiányokon való segítés kérdését.

Irodalom

Világatlasz. Ily címen a Magyar Földrajzi Intézet részvénytársaság 95 fő és 190 melléktérképpel az egész föld népesedését, vízrajzi, hegyi, geológiai és talajviszonyait feltűntető nagyszabású művet ad ki. Az új

atlasz ezenkívül nagy részletességgel tájékoztat a földünkön mutatkozó politikai és gazdasági állapotokról s főérdeme, hogy ezt mindenkor a magyar érdekek figyelembevételével teszi. Berzeviczy Albert v. b. t. t. a Magyar Tudományos Akadémia elnöke Hazai Samu báró honvédelmi miniszter, Hermann Ottó, Szalay Imre báró a Nemzeti Múzeum igazgatója és tudományos életünk számos kiválósága tünteti ki ajánlásával a nagyszerű művet, melyet Kogutovics Károly dr. és Teleky Pál gróf dr. szerkesztenek a geográfiai ismeretek tőkélyéről. Az öt világ-rész minden relációját felöleli ez a nagyszerű mű, mely 16 havi időtartam alatt, mindenkor 4—4 térkép-lappal jelenik meg. Megrendelhető: Budapesten, V., Rudolf-tér.

Sapho. Daudet és Belot drámája, melyet az idei szezon elején mutatott be a Nemzeti Színház, most megjelent a Radó Antal szerkesztése alatti Magyar könyvtár legújabb sorozatában. A dráma érdekes cselekménye, főalakjának drámailag megelevenített volta, egész levegője, mely a párisi életnek egy izgató érdekességű körét tárja fel, az olvasót is ép úgy megragadja, mint a nézőt. Ábrányi Emil pompás fordítása nagyban okozza a mű hatását. A szindarab a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég kiadásában jelent meg; ára 60 fillér.

Három nap krónikájából

Halálos orrvérzés

Mi, a nap egyszerű krónikásai, akik már megszoktuk a kisvárost leginkább jellemző események láncolatot sorozatát, a tyúk és libalopásokat, kisebb csalásokat, eltűnéseket, munkaközbeni baleseteket, kisebb utcai botrányokat és zsebtolvajlásokat, szinte kiköppenünk a rendes kerékvágásból egy-egy nagyobb, a föntebb említett sablonszerű esetektől eltérő események hallatára.

A három nap, vasárnap, hétfő és keddi nap krónikájából két esemény emelkedik ki. Az egyik esetben egy kis, alig 14 hónapos gyermek lett a véletlenség áldozata, a másik esetben pedig egy szegény napidijból élő kocsist ragadott el családja köréből a véletlen szerencsétlenség.

A két szomorú eseményről a következő értesüléseink vannak:

Vasárnap éjjel 3 órakor Cserép Imréné Szent Anna-utca 1. sz. alatti lakos, házneszter 14 hónapos, Imre nevű fia el kezdett prüszkölni. A megerőltetéstől a gyermek orra vére elindult s dacára a szegény szülők fáradozásainak, nem sikerült a vérzést elállítani. Reggel 9 óra fele aztán elvitték a gyermeket az orvoshoz, de már akkor nem lehetett segíteni. A kis gyermek kevéssel az orvosi vizsgálat után, a nagyfokú vérvesztés következtében elvérzett. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette annak megállapítása végett, hogy a kisgyermek tragikus haláláért terhel-e valakit gondatlanság miatt a felelősség?

A másik eset tegnap, e hó 6-án történt. Müller H. és fia szállító-cég emberei tegnap délből bört rakodtak a Külsővásártéren egy szállító-szekérre. Ennél a munkánál segédkezett Zelenák György, 32 éves nő, nyirlugosi lakos, kocsis is. Munkaközben az egyik bört félrecsuszott a szekéren, úgy, hogy megakadályozta a további rakodást. Zelenák erre fölment a kocsitetejére, hogy megigazítsa a félrecsuszott bört és így a to-

Megkezdődött az alkalmi nagyvásár LANTOS Csipkeáruházában Sas-u. 4. Tiszta selyem harisnya minden színben, párja 6 korona.

vábbi munkát lehetővé tegye. A bőr azonban a véletlen folytán huzás közben elszakadt és Zelenák a bőrrel telt kocsirol fejjel a földre esett, oly szerencsétlenül, hogy súlyos belső és külső-sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenül járt embert a mentők szállították be a kórházba, ahol a rendőrség kihallgatta. Zelenák balesetéért senkit sem okol. Ma délután 4 órakor aztán a szenvedett sérülések következtében meghalt.

Színház

HETI MŰSOR:

SZERDA: Délután *Hit és haza*, népdráma. — Ifjúsági előadás. (Bérletszünet.)
SZERDA: Este *Farkas*, játék. (C bérlet.)
CSÜTÖRTÖK: *Erős láncok*, vígjáték. — (A bérlet.)
PÉNTEK: *Cigányszerzem*, operett. — (B bérlet.)
SZOMBAT: *Kedves Augusztin*, operett. Ujdonság. (C bérlet.)
VASÁRNAP: Este *Kedves Augusztin*, operett. (Kisbérlet.)

Szerb színész magyar színpadon. Az általános részvét, mely városszerte megnyilvánult Stojanovics Bozsidar szerb színész és családja iránt, arra indította Zilahy Gyula igazgatót, hogy egyik előadás keretében felvétel közben megénekeltesse. Tette ezt azért, hogy nyomorúságuk enyhítésére ne könyöradománygyűjtés, hanem fellépti díjjal járuljon. Mára volt a szerb művészek próba kitűzve. Mi sem természetesebb, mint az, hogy úgy az igazgatóság, mint az egész társulat rendkívül kíváncsi volt meghallgatni a külföldi művészt, kit úgy a debreceni sajtó, mint a közönség oly jó akarattal karolt fel, hogy vajjon mit tud? vajjon megüti-e azt a mértéket, mely egyáltalán megengedi, hogy színpadunkon helyet foglaljon. A társulat kíváncsisága csakhamar kielégítést nyert és pedig az első dala után a csodálkozás moraja zúgott végig az egész termen, végül óriási ösztön tapsban tört ki és alig volt száraz szem a sok gratulánsok között. Tehát konstataulta az igazgató, hogy nem könyörületből lépteti fel, hanem magas színvonalon álló ének művészetéért. Remek tenor-bariton hangján oly szívhez szólóan éneklé dalait, hogy szinte előre sajnálják azokat, kik elmulasztják csütörtökön e hó 9-én meghallgatni ezt az érdekes művészt. Ugyan akkor este kerül színre az itt oly nagy sikert aratott darab az „Erős láncok”.

Kedves Augusztin. Ez operett ujdonság próbái már a színpadon folynak Percel Karola tanítja a táncokat, Kassai Károly rendezi és a főszereplők Zilahyné S. Vilma, Borbély Lili, Falussy István.

Apollo
MOZGÓSZÍNHÁZ

Miklós- és
Piac-utca
sarkán.

Igazgató: DEÉSI ALFRÉD.

Folytonos bemenet!

Telefon 762.

!!! Közkívánatra csak két napig !!!

Örök tanulság.

Színmű 4 felvonásban és a remek 2 órás műsor — Jegyek telefon útján előjegyezhetők.

Debreczen mulasztásai

Városrendezés

(s—s.) Régi, süriin és szabálytalanul épített városok ujkori rendezését többnyire a külterületen szokták megkezdeni, mert a belvárosi pezsgő üzleti élet az átmenet nélküli rezignációt nem engedi meg.

E tekintetben Debreczen kivételesen előnyös helyzetben van. De ezt a magisztrátus nem akarja észrevenni, mert a városrendezést mesterségesen megnehezíti.

Elődeink az östermelőknél tapasztalható ösztönükkel fogva a tágas, szellős, egyenes, nagy utcáknak rakták le az alapját. Alföldi specialitás. Az akkori csekély számú lakosság aránylag óriási területet foglalt le a városépítésre s köröskörül sem korlátozta a területet sem hegyesoport, sem víz, mely utóbbi különben nem lett volna nehéz a kiszemelt területbe bevinni. De hát nem volt ilyen akadály sem, legfeljebb az erdőség, a melynek üdítő, levegőtisztító hatása a lakosságnak csak kellemes lehet. eltekintve gazdasági fontosságától.

Köröskörül levegő és pusztaság olyan terjedelemben, hogy Debreczen magisztrátusának évszázadokig sem kell a beszorulástól tartani, vagy pedig amiatt aggodnia, hogy bár nagy arányokban emelkedő lakosságát a messze jövőben nem fogja elhelyezhetni.

Maga a benépesített belváros is legalább még egyszer annyi népet tud befogadni, természetesen ujonnan építendő, nagyobb szabású házaiba, mint most. Azonkívül itt vannak még a várost övező kertészek, melyek legalább nyolcszor akkora területet foglalnak el, mint maga a város.

Itt nyílnak előtünk a legszebb utcavonalak, melyek szinte önmaguktól felkínálkoznak, hogy belőlük a jövő Debreczenét megalkossuk.

Nem egy azok közül olyan egészséges eret képez, melyen a város szívébe a legvilágosabb életet lehet bevezetni.

Amikor egy városnak olyan nagy vonásu, tágas főutcája van, mint a Piac-utca, ahonnan jobbról-balról a legszebb utcák sugárzanak kifelé, akkor bizony a városrendezés tervét nyugodtan eltehetjük a archivumba; hadd érjen meg ott. Vagy pedig adjuk ki — egy pár évtizedre „tanulmányozás céljából” és fordítsuk tekintetünket a városrendezés felé.

Debreczen üzletemberei maideg gővgyíthatatlanul beleélték magukat abba a rögeszmébe, hogy üzleti forgalmat csak a Piac-utcán lehet elérni.

Ez tisztán szüklátkörű falusi felfogás.

Tény, hogy minden nagyobb városnak van kereskedelmi és ipari központja, de ez nem jelenti azt, hogy azonkívül az üzleti élet megszűnik, sőt a város fejlődésével együtt jár annak a szükségé, hogy az üzleti életet az egész városra kiterjesszük.

Szakítani kell azzal a helytelen gazdasági elvvel, amit magunkra és a fogyasztó közönségre erőltettünk, hogy aki valami ruhát, piperét vagy más iparcikket vásárolni akar, az kénytelen legyen 2—3 kilométernyi távolságban levő lakóhelyéről a Piac-utca felé begyalogolni vagy bekocsikázni.

Ez még a régi tanyai berendezkedés, a mely már túlélte magát, mert ha egyszer megállapíthatjuk, hogy a hosszúra nyúló mellékutakban is vannak igények, amint-hogy ezt tagadni nem lehet, akkor azokat az igényeket ott azon a helyen kell kielégíteni.

Ebből az következik, hogy nem szabad ezentúl úgy berendezkednünk, mintha csak a Piac-utca volna a világon, hanem ellenkezőleg arra kell minden erőnkel törekednünk, hogy az üzleti életet nagy méretűvé tegyük, ezt annál is inkább, mert hiszen a Piac-utcán az üzlethelyiségek kereslete már régen túllépte a normális határt. Nemcsak, hogy olyan összegeket kell egy jóforgalmu helyiségeért fizetni, amelyeknél magasabbak a vi-

lágvárosokban is ritkaságszámba mennek s városunk hasonlíthatatlanul kisebb forgalmával semmi arányban nem állanak, hanem azonkívül már Debreczenbe is befészkelte magát a romboló kilakoltatási (kistárolási) mánia, mert mindenki csakis a Piac-utcán akar boldogulni még azon esetre is, ha ezen a helyen üzlethelyiség nem kapható.

Azért aztán fejszóvalva hallgatjuk a kereskedők azon jeremiáit, hogy minek emelnek a Piac-utcán középületeket: megvonják az amugy is elégtelen üzleti területet. Sőt, merjük állítani, hogy ha a városi tanácsnak olyan groteszk ötlete támadna, hogy az új városházát nem a mostani helyén, hanem valahol a Bocskay- vagy Árpád-téren kell felépíteni, az üzleti világ arra is összehozná a többséget. Pedig világos, hogy ilyen és hasonló exponált középületeknek csakis a város központjában lehet helve akár a közgazgatás, akár a forgalom, de különösen a reprezentálás szempontjából.

(Folytatjuk.)

HIREK

— **A főispán itthon.** Domahidy Elemér főispán tegnap este érkezett haza Debreczenbe Tátralomnicról, ahol családjával néhány hétig üdült.

— **A balkáni bonyodalom.** A balkáni bonyodalomban a legutóbbi időben nem állott be nagyobb esemény. A londoni béketárgyalások — amint előre látható volt — eddig nem vezettek eredményre és így a tárgyalásokat naponta újra kell kezdeni. A békejavaslatok vagy egyik, vagy másik félt nem elégítik ki. A mai napon is ez történt. Törökország ismét megtette új javaslatait, amelyet azonban a szövetségesek elfogadhatatlannak tartanak. Ezért a tárgyalásokat csütörtökig, vagy péntekig elnapolták.

— **Szavay Gyula a Petőfi-Társaság nagygyűlésén.** A Petőfi-társaság öshagyomány szerint évenként vízkerezt innepén tartja nagy-gyűlését, melynek műsorára kiváló gondot fordít, a gyűlés után következő irodalmi-lakoma pedig irodalmi esemény számba megy az ott szokás szerint elhangzó köszöntőkkel. Ez évben a nagygyűlés egyik programszáma Szabolcska Mihályé, egy másik száma pedig Szavay Gyuláé volt. A két debreceni poéta az Akadémia zsufolt nagytermében zajos és fényes sikert aratott. Mindketten lírai költeményekkel szerepeltek. Szabolcska három kis dallal, Szavay pedig három kis hangulatos költeménnyel. Ez utóbbinak címei voltak: „Az elsülyedt világ harangja”, „Tul a rézhegyeken” és „Epilog”. Nagy meglepetést keltett az epilog előadása, melynek hősében a közönség feszül figyelme egy halállal vívódó hősnek, Görgey Arturnak alakját látta kibontakozni. A lakomán Rákosi Jenő csodás felköszöntőt mondott — kezében a Petőfi-serleggel — a lyra fenéségéről.

— **A főszámvevő esküje.** Nagy József Debreczen város új főszámvevője a mai tanácsülésen tette a hivatalos esküt. Az új fő-tiszviselőt sok szeretettel fogadták a tanács tagjai.

— **A város a honvédiskolának.** A mai ülésen a tanács a Péterfia-utcai kaszárnyában lévő honvédönkéntes iskola részére három öl fát utalványozott ki.

— **Görgei Artur állapota.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A nagybeteg Görgey Artur tábornok állapotában lényegesebb változás nem állott be. Az éjszakáját nyugodtan töltötte, láza nem volt és reggelijét, a szokásos tejes teát és néhány könnyű süteményt reggel 9 órakor fogyasztotta el. Orvosai a tegnapi konzulium alkalmával, tekintettel a beteg egyforma állapotára, bulletint nem adtak ki. —

— **Tragédia a kereskedelemügyi miniszter családjában.** Megrendítő szerencsétlenség érte a minap Beöthy László kereskedelemügyi minisztert, aki rövid időn belül immár hatodik gyermekét veszítette el tragikus körülmények között. Utolsó gyásza éppen a napokban járt le és immár ismét itt az új gyász. Husz éves Malvin nevű lánya pár nappal ezelőtt édesanyja kíséretében leutazott nagyanyjához Nagyváradra, ahol vasárnap éjjel éppen a legjobb hangulat uralkodott, mikor a lány félrevonult atyjának levelet írni. Írás közben az íróasztal fiókjában keresett valamit, ahol egy régi módi 9 milliméteres pisztoly volt. Bizonyosan játszódott a revolverrel, melynek ravasza véletlenül a fiók szélébe ütődött, úgy, hogy a revolver elsült és golyója szíven találta a fiatal leányt, ki dacára a gyors orvosi segítségnek rövid idő múlva meghalt. Beöthy László csak hétfőn tudta meg a szerencsétlenséget és azonnal Nagyváradra utazott, ahol még aznap fölállították a ravatalt. Beöthynek a király ma, a gyászeset alkalmából kondoleált. A szerencsétlen családnak az ország minden részéből érkeznek a részvétlíviratok.

— **A homokkerti ref. Olvasó-egylet tisztújító közgyűlése.** A homokkerti ref. Olvasó-egylet vasárnap ülést tartott, melynek folyamán megállapították, hogy az egylet nagy sikerrel működött. A gyűlés legfontosabb tárgya az ezidei tisztújítás volt. Titkos szavazással megválasztották 3 évre elnöknek Patay Józsefet, helyettes elnöknek: Hasznos Istvánt, I-ső jegyzőnek: Szilágyi Józsefet, II-od jegyzőnek: Bernát Kálmánt, pénztárosnak: Siskovits Kálmánt, ellenőrnök: Papp Mihályt, könyvtárnoknak és vándorkönyvtár kezelőnek: Kövér Gyulát, gazdának: Kozma Lajost. Rendes választmányi tagok lettek: Jánosi Zoltán, dr. Nyiri Ernő, Vadon Sándor ügyvéd, Patay Lajos, Marozsán Péter, id. Szabó József, ifj. Szabó József, Szekerka János, Csomós János, Flešár Pál, Tóth István és Pávai György.

— **A Tisza-Széchenyi-affér.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A közelmúlt napokban tudvalevően nagy port vert fel gróf Széchenyi Aladárnak és Tisza István grófnak becsületbeli ügye, amely ugyanakkor keletkezett, a mikor a Károlyi-affér. Széchenyi Aladár gróf levelet irt Tiszának, melyben értésére adta, hogy csak tévedésből nyújtott neki kezét. Tisza akkor nem tudta elintézni az ügyet, mert elutazott. Tegnep este azonban Tisza Budapestre érkezett. Ma tette meg a szükséges lépéseket, hogy a lovagias affért elintézzé és elküldte segédeit, Vojnich István bárót és Molnár Viktort. Gróf Széchenyi ezzel szemben Bethlen István grótot és Zlinszky Istvánt nevezte meg segédeinek, akik már meg is kezdték Tisza István gróf segédeivel a párbaj föltételire vonatkozó tárgyalásokat, eddig azonban nem tudtak megállapodásra jutni.

— **Tüzoltók gyűlése.** A tüzoltó testület január 19-én délután 3 órakor a tüzoltó őrtanyán a XXXIV. rendes évi közgyűlést fogja megtartani, melyre a tagokat ezuton is meghívja.

— **Egy fiatal férfi tragédiája.** Nácsa Zsigmond 23 éves házimester hat hét előtt nősült. A tisztviselő-telepen az első utca 3. számú házban volt állása. De nagyobb egzisztenciát nyújtó foglalkozás után vágyott s e célból a Késes-utcán egy kávémérést akart vásárolni. Ki is alkudta az árát 500 koronába és ugyanannyi lett volna az évi bérlete. Kérte hát apósát, akinek háza van Debrecenben, segítse őket ehhez. Ugy látszik azonban, felesége szülei aggodalmaskodtak az üzlet jövőjét illetőleg, mert a kért összeget nem bocsátották rendelkezésére. E fölötti bánatában a szerencsétlen ember megőrült. Az ágyat szilánkokra törte. A mentők beszállították a kórházba.

— **Furcsa gratuláció.** Boros János csizmadia segéd ma délelőtt Budapestről utánvételes csomagot kapott. Három korona 96 fillért fizetett ki érte. Tartalma: ruhaneműnek volt jelezve és Komáromi Mariska budapesti juttagyári munkásnő volt a feladója. Minthogy a csizmadia legény jóviszonyban állott a leánnyal, ki Debrecenből került a fővárosba, jogosan hihette, hogy a csomag oly meglepetést tartogat számára, mely az utánvételi összeg értékét talán felül is haladja. Am a doboz felnyitásánál különös meglepetés érte. Mert tartalma éppen nem volt — értékes, sőt még fehér nemű sem volt a szó szoros értelmében.

— A kutya . . . is . . . nem is . . . — káromkodott a meglepett csizmadialegény, aki nem vette tréfára a dolgot, hanem felszaladt a rendőrségre és itt bepanaszolta Komáromi Máriát csalás miatt.

Feljelentéséhez mellékelte a kísértő levelet, mely így szólt:

Kedves Öcsém!

Iten küldök egy kis heme-humit, használd egészséggel az újévben . . . stb.

Minthogy Boros János ez írásban felismeri a feladót jelzett Komáromi Mária irását, a rendőrség azt az iratokhoz csatolta s megindította az eljárást a különös újévi gratuláció körül.

— **Elütötte a vonat.** Ma este 10 óra tájt a 110. számú órháznál, a Balogh-téglagyár közelében, a Püspökladány felől jövő vonat a Hajdusoboszlói-uton egy embert elütött. A rendőrség intézkedésére a mentők kivonultak és a súlyosan sérült embert beszállították a kórházba. A rendőrség megállapította, hogy Nagy Miklósnak hívják 21 éves és Bulgáriából került ide. A vonat kerekei mindkét lábán keresztülmentek, az egyiket többször levágták, a másikat összetörték. A szerencsétlen ember gyakrabban fordult meg a 110. sz. vasuti órházban, ahol az leányának udvarolt, de hogy a vonat alá mily körülmények között jutott, megállapítani ezidő szerint nem lehet, mert a súlyosan sérült embert eszméletlenül szállították a kórházba, ahol ápolás alá vették. Állapota igen aggodalmat keltő.

— **Az első vig-est,** melynek műsorát alább közöljük, holnap (csütörtökön) este 5 órakor lesz a Bika dísztermében. A rendezőbizottság kéri a közönséget, hogy 5 óra előtt sziveskedjen ki-ki elfoglalni helyét, mert a műsor pont ötkor kezdődik: különben is ritka alatt az ajtókat bezárják; különben is ritka élvezettől fosztja meg magát, aki a nagyon szépnek ígérkező első számot elmulasztja. A művészi szép számok mellett a műsor legnagyobb része természetesen a vidámságot szolgálja; lesz ismét a Bika nagy termében annyi hangos nevetés, amennyi csakis a vig-esteken szokott lenni! A műsor különben ez:

1. Egyveleg a „Cigány báró“ operettből; Husert Károly karmester vezetésével előadja a női zenekar.
2. Magánjelenet; előadja Kiss Mariska.
3. Kuruc-nóták; játssza: Puskás Ottilia, cimbalomművésznő.
4. Étlap-quartet; előadják: Székely Gy. Kassay Károly, Léway Farkas Pál és Rózsa Jenő.
5. Intermezzo a „Paraszt becsület“ operettből; előadják: Fehérvári Margit (hegedű) Magyar Ilona (gordonka) és Körmendi Lipót (zongora).
6. Csokonai-dalok; éneklő Székely Gyula.
7. Táncos-duettek; lejtik: Borbély Lili és Kassay Károly.
8. „Béka-koncert“, gyorspolka, 35. mű; szerző és zongorázza Széll Kálmán dr.
9. a) Modern koldus; b) Anekdoták; előadja: Léway Farkas Pál.
10. Operett-áriák; éneklő Borbély Lili.
11. Humoros táncok; lejtik: Kállay Károlyné és Rózsa Jenő.
12. A ripacsok, vigjelenet; előadják: Kassay Károly, Székely Gyula, Ligeti Vilma és Léway Farkas Pál.

Látnivaló, hogy ugyancsak megéri a program a csekély belépti-díjat. Hozzá, mint tudvalevő, az összes tiszta jövedelem szegény iskolás gyermekek fölruházására fordítatik. Épen ez is az oka, hogy vig-esteken dugig van közönséggel az óriás nagy terem. Hisszük, hogy ez alkalommal is így lesz. Jegyek Antalffy József könyvkereskedésében kaphatók. (Szent Anna-u. 13.)

— **Értesítés.** A Debreceni Nyomdász Sport Klub értesíti tagjait és az érdeklődőket, hogy az athleika oktatása és a tornaórák a Reáliskola torna termében folyó hó 7-én kezdetüket vették. A gyakorlati órák minden héten kétszer, kedden és csütörtökön este fél 7 órától 9 óráig tartanak. Tagul jelentkezni lehet a fent megjelölt napokon, a torna órák ideje alatt és azonkívül minden vasárnap az egyleti helyiségben (Péterfia-u. 55. sz.) a vezetőség tagjainál.

— **Majd ha kérnek.** A legutóbbi jog- és pénzügyi bizottság ülésén Kenhoffer József indítványt tett, hogy a behívott tartalékosok részére adjon a tanács fát és szalmát. A tanács ez indítványra, amelylyel igen-igen elkesve foglalkozott, azt mondta ki, majd akkor gondoskodik erről, ha a tartalékosok kérréssel jönnek a tanácshoz. Érthetetlen állásfoglalás.

— **Az ideiglenes jégpálya.** A nagyerdei jégpálya holnap szerdán megnyílik. A vezetőség gondoskodott a melegező helyiségben bufférol is. A korcsolyapálya nyitva létezik a Kaszinóról, a Hungária-épületéről és még néhány helyen kitűzött sárga-kék zászlók jelzik.

— **Mese a gyermekről.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Tegnep este a 9 óra 10 perckor érkező gyorsvonatról egy csinos nő szállt le kis gyermekkel a karján. Egyenesen a rendőrhöz ment, akinek előadta, hogy a körülbelül háromhónapos gyermeket Marchegen egy nő adta át neki, hogy vigyázzon rá. Azóta az anya nem jelentkezett és a gyermek nála maradt. A rendőrnök gyanus volt a dolog és bevitte a nőt a főkapitányságra. Itt ismét előadta a dolgot azzal a toldással, hogy ő Sz. Sándorné szüli. Filipp Aurélia debreceni főhadnagy felesége. A rendőrség azonnal érdeklődött Debrecenben ahonnét az a válasz érkezett, hogy Filipp Aurélia nem felesége, hanem a szeretője volt a főhadnagynak, egyebekben pedig meg szokott cselédként. Miután Filipp Aurélia ilyenformán hazugságban maradt, a rendőrség most kutatja, honnét jutott a gyermekhez? Egyelőre tehát a rendőrség vendégszeretetét élvezti.

— **Eltűntek.** A rendőrségen e hó 5-én és e hó 6-án két eltűnést is jelentettek be. Az első eltűnt Varga József 9 éves gyermek, aki napokkal ezelőtt eltűnt szüleinek Homok-u. 76. sz. alatti lakásáról. A második eltűnést Balogh Lajos Tégláskert Szepesi-utca 20. sz. alatti lakos jelentette be a rendőrségen, ahol előadta, hogy 14 éves Erzsébet leánya e hó 1-én M. A. postatisztnél szolgált. 1-én fölvette fizetését s azóta nyomaveszett. A két szülő kérésére a rendőrség mindkét gyermek körözését folyamatba tette.

— **A tizenkétéves apa.** Lehet-e valaki tizenkét és fél éves korában olyan szerencsés, hogy önmagának apai örömeit okozzon? A kérdés meglehetősen kényes, talán mulatságosan is hangzik, de néhány párisi bírónak mégis nagy fejtörést okozott egy örökösödési pör során. A bírák végül úgy döntöttek, hogy szerencsés körülmények között valaki tizenharmadfél éves korában is lehet abban a helyzetben, hogy egy hölgy komoly titkot sugjon a fülébe. — A szóbanforgó pör — mint Párisból írják — 120.000 frankos örökségért indult és a felperes örökösök között volt egy fiú, akinek apja a kritikus időpontban 12 és fél éves volt. Az örökösársak vitatták e korai apaság lehetőségét, de a törvényszék nem osztotta kételyüket és ki-mondta, hogy a tény fizikai lehetetlenségét feltétlen bizonyossággal nem lehet megállapítani.

— **Összeültközött szekerek.** Szilágyi János kocsis, ki Lindenfeld szállitonál van alkalmazásban, 5-én délután 2 órakor a Csapó és Faragó-utcák sarkán vigyázatlan hajtás következtében nekiment Bai Mihályné egylovás szekérének, kinek lova elesett, ő pedig 5 hónapos gyermekével leesett a szekérről, szerencsére azonban semmi komolyabb bajuk nem történt. Bainé szekerét 14 éves fia hajtotta. A rendőrség a vigyázatlan kocsis ellen folyamatba tette az eljárást.

— **Bolttűz.** Ma éjjel fél 4 órakor a Róth Antal Csapó-utca 17. sz. alatti üzletében tűz ütött ki, a közeli rendőrszem észrevette ezt s azonnal értesítette a rendőrséget, tüzoltóságot, majd felkeltette az ugyanazon házban lakó üzlettulajdonost is. A kivonult tüzoltóságnak és rendőrségnek alig akadt dolga. A tüzet ugyanis pár perc alatt lokalizálták. A tüz keletkezésének az volt az oka, hogy a kávépörkölő áttüzeseedett s ilyen állapotban felgyújtotta a közeli belső-kirakat farámáját. A kár jelentéktelen.

— **Állasközvetítés.** Ifj. Kovács Benjámin Eötvös-utca 37. sz. alatti lakos panaszt tett a rendőrségen Székely Sándor budapesti lakos ellen, ki újság hirdetések útján téglagyári felügyelői állást hirdet 1500 korona évi fizetéssel és mellék jövedelemmel. Székely ezen állást megígérte panaszosnak és tőle előlegül 25 koronát felvett, de az állást nem szerezte meg, sem a pénzt nem adta vissza.

— **Disznótör a cigánysoron.** Hiába tanítja a tudomány, hogy ezer nyavalya származik a beteg állatok husának élvezetéből s a törvény, hogy lopni nem szabad, a cigánysoron még mindig a sötét Indiák erkölcei és módjai szerint élnek az emberek. A cigánynak nincsen törvénye, amely a tulajdon tiszteleté, sem higiéniája, mely óvna a tisztalanságtól és fertőzéstől. Mintha csak az agya, gyomra más szövetből állna mint a miénk, megeszi a dögöt is és ellopja, amit más módon nem tud megszerezni. Most is Kabán fogtak el egy cigány családot, amelyek nemcsak döghusból akart disznótort rendezni, de ezt a húst még a hullateremből ki is lopta.

Ugyanis a hatóság Kabán a község határában, a sertész-vészben elhullott állatok megsemmisítése végett hullaházat rendezett be. Itt tartja azokat a dög-sertéseket, melyeket másnap akarnak elföldelni, elégetni. E hó 4-én is több vészes sertés és elhullott ló került a hullaházba, amiről a cigányvégen is tudomást szereztek. A Balog és Rácz családok tehát elhatározták, hogy most az egyszerű kifognak a hatóságon s a mesés pecsenyét nem engedik elkallódní, hanem maguknak szerzik azt meg. Makula József társaságában ki is mentek a hullaházba, annak alját nagy kések segítségével kikaparták s a támadt lyukon bemásztak a fabódéba. Majd belülről feltörték az ajtót és több disznót, meg lórészeket emeltek onnan. Odahaza pedig hozzáfogtak a feltrancérozáshoz s a disznótör előkészítéséhez. De a nagyszerű ünnepséget már nem tarthatták meg, mert a csendőrség rajtuk ütött s az elhullott állatok húsát elkobozta. A cigányokat pedig az ügyészségen feljelentette.

— Hej! — mondta Rácz Józsi — milyen kegyetlen is a törvin, még a „deget“ is sajnálja a szegény cigánytól!

Amivel azonban a csendőrök szívét meglágyítani nem tudta, mert a sok ló és sertéshúst, továbbá a szalonnát és zsirt elkobozták s a dávékat, névszerint Makula Józsefet, Rácz Andrást és Józsit, továbbá Balog Kálmánt és Rózát átadták a törvényszéknek.

Pog-Króm
KALODONT
Szájviz

LÁBADOZÓK

egészségük teljes helyreállítását a Scott-féle Emulsió használata által hathatósan elősegíthetik, melyet még az elgyengült gyomor is könnyen felvesz és teljesen megemészt. Meggondolva azt, hogy az egyes alkatrészeknek mindig egyformán kitűnő minősége a Scott-féle Emulsiónak különös tápláló erőt kölcsönöz, könnyen megmagyarázható, hogy használata lábadozás idején miért oly előnyös öregnek és fiatalnak egyaránt. Emellett a Scott-féle Emulsió oly izletes, hogy felnőttek és gyermekek szívesen szedik.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógytárban kapható. Ha ezen lapra hivalkozza 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne, G. m. b. H. címére Wien, VII., akkor egy gyógytár után próbadaogot küldünk.

— **Lopás a mellényzsebből.** Juhász Ferenc Mester-utcán lakó napszámos panaszt tett a rendőrségen ismeretlen tetes ellen, ki e hó 1—2. közötti éjjelen Csillag-utca 47. sz. alatt lakó leányánál aludt, a rajta volt mellénye zsebből, míg ő aludt, 214 korona pénzéből 150 koronát elloptott.

— **Halálozások.** A debreceni állami anya könyvi hivatalnál e hó 4-én délután 4 óráig kezdődőleg folyó hó 7-én délután 4 óráig a következő haláleseteket jelentették be: Nagy József ref. 82 éves, Csanda Róza ref. 20 éves, Vencel Gusztáv ref. 53 éves, Nyiri Róza ref. 24 éves, Burai Margit ref. 22 éves, Váradi János ref. 50 éves, Cserép Imre ref. 14 hónapos, Tóth Bálint ref. 72 éves, öz. Tóth Ferencné Dobozi Erzsébet ref. 70 éves, Lakatos József g. kath. 26 éves, Agárdi János ref. 50 éves, öz. Csóka Imréné Bozóki Juliánna ref. 85 éves.

„Henneberg-selyem“ csakis ezt vegyen fekete, fehér és színes K 1.35-től méterenként! blousok és felöltőkre. Bérmentve és már elvámolva a házhoz szállítjuk. Gazdag mintaválasztékot postafordulattal küldünk. Selyemgyár Henneberg, Zürich

— **Rendőri hírek.** Eltulajdonított pénz. P. J. Szent Anna-utca 23. sz. a. alatti lakos panaszt tett a rendőrségen ifj. L. J. ügynöke ellen, mert az 17 korona 80 fillért eltulajdonított tőle, aztán kimaradt szolgáltatásból. — **Lopás a zsebből.** Cselei János Vár-utca 2. sz. alatti lakos panaszt tett a rendőrségen ifj. M. Zs. tanonc ellen, mert az az éj folyamán belopózott az istállóba és zsebből ezüst zsebróját ellopta. — **Botrány az utcán.** Rácz Lajosné Kiss Klára kártyavető cigányasszony a tegnapi nap folyamán a Külsővásártéren koldult, majd a mikor a rendőrszem észrevette és igazolásra szólította fel, nagy lármát és botrányt csapott. Előállították a rendőrségen. A rendőrség az eljárást mindhárom ügyben folyamatba tette.

Debreczeni batorkészítő asztalosok árucsarnok szövetkezete
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.
11 968 : TELEFON : 968 11
HUNYADY-UTCZA 17/19. SZ.

Felhívja a t. butorvásárló közönség figyelmét kizárólag kisiparos tagjai által készített hálósobák, ebédők, uriszobák valamint kárpitozott butorok óriási választékára; össze nem tevésthetők a Debreczenbe Bécsből beimportált olcsó, silány butorokkal. Az intézet butoraiért a legmesszebbmenő garanciát vállal; külön felhívja a n. é. vásárló közönség figyelmét tolnai gyártmányu házilag csomózott szm rna szönyegeire, melyekkel 600 családot foglalkoztat s előállítási árban bocsátja forgalomba.

NYILTTÉR. *)

NYILATKOZAT.

Amennyiben Molnár Lajost, a Frank Testvérek (Frank Ede) cég alkalmazottját telefon útján elkövetett sértéséért felelőségre vontam, az alábbi nyilatkozatot tanu előtt írta alá.

Ezek után a Frank Ede jellemének elbírálását a nagyközönségre bízom.
Debrecen, 1913. január 7.

Herman Nándor,
a Lengyel Samu utóda cég
üzletvezetője.

NYILATKOZAT.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy Herman Nándor urat egyáltalán nem volt szándékomban sérteni s hogy azt Frank Ede felbujtására megtettem, Herman Nándor urtól bocsánatot kérek.

Debrecen, 1913. január 6.

Molnár Lajos s. k.

*) E rovásban közlöttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	808 50
Osztrák hitel	619 50
4 százalékos koronajáradék	84 80
Államváltó	711 —
Jelműgyűjtő	30 —
Rimamurányi	721 —
Salgótarján	748 —
Közveti vásár	688 80

Iránysai:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 5 1/4 %, Berlin 4 1/2 %, London 4 1/2 %.

Budapesti gabonátőzsde.

Szars E. (Strasser és Könlg) debr. bizományos távirati jelentése	
Buza áprilisra	11 77
„ 1913. szept.	11 73
Rizs 1913. „	10 74
Zab 1913. „	10 79
Tengeri 1913. „ május	7 74
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	—
Tengeri	—

Készára ártartó.

Allategészségügy. Reitz János kir. főállatorvos ma bejelentette a közigazgatási bizottságnak, hogy Debreczenben az állategészségügy állandóan változatlanul kedvező. A ló közvágóhídon a legnagyobb tisztaságot tapasztalta s az üzem a legkifogástalanabban működik.

A mértékhitelítés új rendje. A kerületi kereskedelmi és iparkamara közhírré teszi, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a mértékhitelítés rendje és díjai tekintetében 95. 035 sz. a. rendelettel új szabályozást adott, amely az eddigi rendeletek nagy részét hatálytalanítja, megváltoztatja. Konkrét ügyekben a kamara hivatala részletes tájékoztatást ad az érdekelteknek.

Tenyészállatok vizsgálata. E hó 25-én tartja meg az erre kiküldött bizottság az Epreskertben a tenyészállatok vizsgálatát, amikor a tenyészigazolványt is kiadják. A vizsgálat reggel 9 órakor kezdődik s arra minden állatot, amely tenyésztési célra idegen állatokhoz is megtartani szándékozik a tulajdonos, elő kell vezetni.

Ingatlanok forgalma.

Kovács István és neje Major Juliánna veszik öz. Kovács Imréné Dári Juliánától ondódi szántóföldjét 18000 koronáért.

Hunyadi József veszi Hunyadi Gábor és neje Nagy Ágnesztől vámospércsi ingatlant 200 koronáért.

Szabó István és neje Tömöri Zsófia veszik Kiss Imréné Bányai Juliánától vámospércsi szőlőjét 260 koronáért.

Szakál Györgyné Madár Zsuzsánna ve-

szi Kiss Lajos és neje Dobsa Ágnes től vá-
mospércsi házat 1000 koronáért.
Szabó József veszi Kolozi Imre és neje
Beke Sárától vámospércsi szőlőjét 400 ko-
ronáért.

A felelős szerkesztő távollétében a szer-
kesztésért felelős: POSCH DEZSO.

3395 - 1912. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1912.
V. 4513/1. számú végzése folytán köz-
hírré tétetik, miszerint Eső magyar műdom-
borító- és papirdíszműgyár debreczeni cég
részére lakostól 1200 kor. tőke, ennek 1912.
év október hó 15. napjától számi andó 6%
kamatai és az eddig összesen 124 kor. 30
fill. perköltség erejéig 1912. évi november hó
8-án bíróság lefoglalt és 4600 koronára be-
csült írógép, gyáskocsi és pénzszekrényből
álló ingóságok 1913. évi január hó 23-án
dél előtt 9 órakor kezdetét veendő és Deb-
reczenben, Homokker, Lónyai-utcán meg-
tartandó nyilvános bírói árverésen a leg-
többet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mel-
lett, szükség esetén becsáron alul is el fog-
nak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mind-
azon foglaltatok részére, kik már jogerős vég-
rehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1912. évi december hó 24. én.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

terakat: Fischbein Jenőnél Debreczen. :: Telefon: 10-51.

3322-1912. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1912.
V. 4729/1. számú végzése folytán köz-
hírré tétetik, miszerint Bergel Dániel részére
debreczeni lakostól 309 kor. 12 fill. tőke,
ennek 1911. év augusztus hó 1. napjától
számítandó 5% kamatai és az eddig össze-
sen 121 korona 60 fillér perköltség erejéig
1912. évi november hó 18-án bíróság lefog-
lalt és 3350 koronára becsült tehén, ló és
egyéb ingóságok 1913. évi január hó 25-én
délután 10 órakor kezdetét veendő és
Debreczenben Esbes-pusztán megtartandó nyil-
vános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azon-
nali készpénzfizetés mellett, szükség esetén
becsáron alul is el fognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mind-
azon foglaltatok részére, kik már jogerős vég-
rehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1912. évi dec. 24. én.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

60 korona hetifizetést

vagy 50-60% jutalékot kaphat mindenki, aki
az én címtáblám magánosoknak való eladását
elvállalja. Gyönyörű ujdonságok. Szakismeret
nem szükséges. Igazoló-okmányokat stb. be-
szerzünk. Mellékfoglalkozásként is naponkint
10- koronát és többet lehet keresni. Fel-
világosítás ingyen. :: Levelezés németül.

ANTON HRUBY, MÜGLITZ (Mähren.)

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár

Elsőrendű hibátlan áruk leszál-
o | o litott olcsó árákon. o | o

Friedmann Sámuel

bádogos és vízvezeték-szerelő

:: műhelyét áthelyezte ::

József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol
mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádo-
gos munkákat jutányosan készít bádogos
mesterek részére is.

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglá

és legszebb nyersfalazati és

kémény-téglá

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

Aspirin.

E világszerte ismert fájdalomcsillapító szeri

igen gyakran silányabb készítményekkel helyettesítik

Hogy valódi készítményt kapjunk, csakis

Aspirin-Tablettát

vegyünk, az alábbi rajzban látható eredeti csomagolás-
ban, (1 üveges 20 félgrammos tablettával ára K. 1.20).

Minden tablettán rajta van az Aspirin szó.

Legfinomabb szalon porosz kőszén

50 kg.-os leolmozott zsákokban házhoz szállítva,
továbbá ipartelepeknek mindennemű belföldi és
oo porosz szenek waggon számra : oo

a legolcsóbb napi árban rendelhetők

VADÁSZ ANDOR irodájában
Debreczen, Piac-utca 79. szám.

Telefonszám 10-40.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalan-
ság és általában gyomorbetegségeknél a legkitűnőbb háziszser a

Hollandi

Gyomoreseppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában Debreczenben.

1913. évi január hó 15-én kezdődő „Leltározás”

előtt

az összes raktáron levő áruk mélyen leszállított árban szereshetők be

Halmágyi Sámuel

fő- és fióküzletiben Piac-utca.

Nagy raktár, :: dus választék

Pfusch kabátok, Bundák, Raglanok, Szörme kabátok, Pongyolák, Blouzok, estélyi
oo ruhák, costumok és mindennemű szörme árukban. oo

Leszállított olcsó áruk minden osztályban.

Menyasszonyi kabátoknál nagy árengedmény.

10 szög 50 fillér,
azonnal minden szög
5 fillér, a leg-
jobb hirdetés 50 L.

APRÓ HIRDETÉSEK

Vasárnap határból az-
dott minden szög 10
fillér. Apró hirdetések
előre fizetendők.

Levelezés

Házassulandók figyelmébe! Férjet keresnek: 28 éves vagyonos, csinos orosz hölgy, 22 éves német árva 400,000 korona vagyonnal, 18 éves egyedül álló porosz k. a. 100,000 vagy., 38 éves független gyermektelen özvegy 120,000 kor. vagyonnal, számos vagyonos magyar hölgy, gazdag amerikai hölgyek és sok száz vagyonos hölgy Európa egyéb országaiból. Komoly érdeklődőknek (ha vagyontalanok is) díjtalan felvilágosítást ad Schlesinger, Berlin 18.

Első alkalom jellegre levél van.

Állást kapok

Kataszteri munkák végzésében jártassággal bíró egyének felvételnek az alsószabolcsi-tiszai ármentesítő társulatnál. Széchenyi-utca 46. Esetleg munkák otthoni feldolgozás végett is kiadatnak.

Különféle

KARLSBADI kétszersült eredeti Sprudel vízzel készült, 1 csomag 70, vagy 35 fillérért kapható a Deutsch üzletekben.

Gyermekjátékok, franciababák, babakocsik, hintalovak, plüss- és posztó-állatok, társasjátékok, porcellánedények, chinaezüst ajándéktárgyak **legnagyobb választékban mesés olcsón, Schwarz M. L.-nél** Piac-utca 52., a megyeház mellett.

Ki szép és tartós c. 5t óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel Falusi Károly polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

Vízvezeték, csatornázás, központi fűtések szakszerű kivitelben látással mellett. — Tervezést és költségvetést díjtalanul készítenek. Házas évi lókarban tartását csekély díjazásért elvállalom. Gvenes Antal, Miklós-utca 29. sz. Telefon szám 379.

Welsz Ferencz gépzemre berendezett asztalos műhelye. Modern konyha és előszoba berendezések készen is kaphatók. József kir. herceg-u. 7. Telefon 10—90.

Telefon-könyvecskék, csakis Debrecen és ezen hálózathoz tartozó községeket tartalmazók, felakasztható zsinórral, ma napig lezárva, 40 fillérért kaphatók lapunk kiadóhivatalában.

Házak-Telkek

Eladó ház. Derecskén a főtéren egy három szobás, üvegezett előszoba, fürdőszoba konyha, spájz, nyitott folyosó és pincéből álló modern külsővel ellátott ház elkészítés miatt azonnal eladó. A vételhez elegendő 7000 korona készpénz. Cím a kiadóhivatalban.

Nagy árleszállítás!

Grünfeld Adolf és Társa

férfi- fiu- és gyermekruha-áruházában

Debreczen,
Kistemplom mellett.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!

Ujévre nagy árleszállítás!

Mindenkinek érdeke, hogy most üzletemet, ebben a rossz pénzviszonyokban fölkeresse, mert aki nálam vesz, sokat takarít meg. Igen sok áru érkezett a karácsonyi árusításra minden áruból.

Kérem a kirakatokat megtekinteni!

1 mtr 120 c. széles kosztüm szövet mtr most — kor. 72 fill.
1 mtr francia grenadin bordűrrel is 1 kor. 10 fill.
1 mtr bársony több színben most 1 kor. 20 fill.
1 drb selyem schál igen szép 2 kor. 10 fill.
1 drb gazé selyem schál igen divatos 2 kor. 60 fill.
1 mtr selyem batizst ujdonság — kor. 34 fill.
1 drb gallérvédő most csak — kor. 40 fill.
1 drb gallérvédő selyem sok színben 1 kor. 20 fill.
1 drb női ing finom sifonból csak 1 kor. 36 fill.

1 drb gyermekruha szép kivitel 1 kor. 36 fill.
1 mtr selyem minden szín — kor. 90 fill.

140 c. széles kosztümkelme minden szín- és kivitelben meglepő árban.

1 drb vattás paplan 1 személyes 4 kor. 20 fill.
1 mtr barchet, flanel 75 c. széles — kor. 36 fill.
Diszkek, csipkék, **szőnyegek,** függönyök, **kötönyök, harisnyák, bolero,** hencser takarók, **blouse kelmek,** tricok, schál kendők, **vásznak, zellerek** mind meglepő jutányos árban.

Ifj. Molnár Lukács

Korsuth- és Batthyány-utca sarok, a színházzal szemben

A Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kiviteli R.-t. Budapest Borszéki, Szultán és Sztojcai

természetes ásványvizeinek főlerakatát Debreczen és környéke részére

Fischbein Jenő

bor-, sör- és ásványvíznagykereskedőre
Debreczen, Hatvan-utca 30. sz. (Telefon: 10--51.) ruházta át.

A főlerakat fenti vizekre adandó rendeléseket mindenkor a legnagyobb készséggel és a legnagyobb pontossággal teljesít.

! Halcsontnélküli fűzők !

Francia reform szabású fűzők mérték szerint 2 nap alatt legpontosabban készíttetnek. :: :: Női kiszolgálás.

Schön Sándornál Debreczen, Piac-utca 14. Csapó-utca sarok.

Művészeti Hofmann és Koppány könyvtárában Piac-utca 49 a főpostával szemben.